

Landskap: Skåne Upptecknat av: Edvin Rosenkrantz
 Härad: Båva Adress: Lönngat. 42.5, Skalmö
 Socken: Skabersjö Berättat av: smed Rosenqvist
 Uppteckningsår: 1942 Föddt år 65 i

Vaktmästarens arbete.	s. 1, 5.
Behållningen för.	s. 1-2.
Syda om dödsfall - se "ligstassen".	s. 3, 6.
Likhvattnet slogs tvärs över vägen.	s. 3.
3 smedläva.	s. 3-4, 5.
Spökeri, - gungängare m. m.	s. 6-7.
Dagsverkan under Skabersjö slott.	s. 6-8.

Till

Folkmannsförbänden!

Sinnel.

Stenel, där vi står inne på verkstaden och godare, brukar den gamle osvängige gulden berättat lite om sina partier så som vapenflagg och smedsläkning i stadens ou. Skatsergeri. Det är många maskinlogis kamrader eller anställda, men de äro gamla bekymrade för den tidens muntaligt. Jag brukar vara på sådant symposium, som smedgästerna uppförande mot honom i smedgården. Där jag sjöle godhet på verkstad i många år och sett förbättringar det mellan äldre och yngre för jag säga att i detta avseende kan jag inte nämna den gamla gata tiden.

" Jag var 12 år när jag på sommaren förade som maskinlogg hos Hans Steners. Sommaren efter den stränga vintern 1888 gick jag med krogen i Förstakylkanalen och inne under trästen lag en smedsläkare kross med smedsmaskinerna där jag systrung på platt nyre på den.

Med renlighet var det stället stått på den tiden. Där fanns inget anströdnings på gälden, ut både hanterades där varthe man sig när man skulle göra sina beställningar. Efter jag jag hundra år och hundra "redder" vid sidan om varandra under förbättring samtäl. Gräsarna som gick fullt omkring, skatte sedan

om renhållningen. Att sådana förhållanden samlade mycket flugor under den varma årstiden var ju tydeligt. Som i stann svarta flugorna så man blev ju i huvudet. Ugyre & Kaktjälken var spridd en luktloren, där vi sållo våra kinnar sedan vi utit, och förstade dem ju tydeligt. Och där kallt flugorna till, då det alltså fanns mycket makterter här ju kinnarna. Driedröskornet som alltså stod ju beredat var så fullt av flugor som smakat sig, att när man skulle dricka fick man låsas dubbelst på de drer bort till andra sidan av kornet, och sedan brukat för en blunda. Borden brukade såsom nog, stå li- te roder på bord, när där så samlat ett hundratel flugor slog man med handen mitt i luften, tog sedan med handen och stört när den ju godast där hatten att nyra dem.

Spökhörens fick man bara några kuller så jag nogade inte gå ut när det blivit mörkt. Borden ju typhöganden skick noglora kornet om nätterna, för spåder kornet på Skutergeri kyrka, tyckte jag brukade en nygla, med sina två glugor upptill, som var ögonen och ljudlyggen medanför blev i min fantasi minnen.

Jag minns en kväll, kvällen och jag skulle ut ett öron- de, där vi kommit ut på gåsen tar hon mig i armen och säger: "Stige dej, där står en kallas!". Jag blev rent stel och häret roste sig, på kornet ju mig, och inom mig såg jag en människas som de flutt skinnat ut. Vet du vad det var hon menade? Ja, det var en fotbolls- klav stäl.

Om kvällarna när man fått jämnghet varit ute om

hvardagen, så kunde han komma in och säga: "Det blir
 nog snart dödsfall för jag såg 'Ligstassen' komma nygga
 från harssegården och kunde när till kyrkstugårdens."
 Ett spöke som många såg var ett svart får som kus-
 tigt kunde dyka nygga för att bli fast på närmare igen.
 En gudde var ute på kvällen för att kunnat vatten vitt
 en punnys som stod på byggaran, just som han står
 och punnys kommer ett svart får fram till ha-
 mon. I tron att det var ett av mullerens för som kom-
 mit ut, försöker han att fånga in det, men då kom ja-
 got det ett stycke var fast som nygget på en gård.
 Där kom fram in talade han ingenting om kände-
 den, det var en allmän jaktlös, att om man såg något
 konstigt fick man aldrig tala om det för sin man
 somt på det anars kunde det dra sjukdom eller
 olycka över personen.

När hvardagen var över och skulle lagras och till-
 taget var kommit ett stycke neråt gåravägen från fring-
 ut med uttut som de tuktat liket med, såg det tre
 öre vägen och sade högt, så jag kunde det. "Hått för du
 komma men inte längre."

Vid spöken så såls fram jag i smedstäm i förskolans.
 Smedan hade fram på morgonen slog smedon med kum-
 maren på stället, då var det ett kvickat komma nygga
 sangen och var i smedjan. Så såtade vi till kaka alla
 utom en bit mat. Där var engsäll som gjorde kvick
 svart för mig så ofta kom kunde. En dag så jag stod

och drog. Vadgen brände jag mig lite nygrystnygen och glaci
och klagade att vilda jag en vppfång, vinnan jag vint
om någon ting kommer gvalten bort och ger mig' en
öffil, med andan: stWanta du att vilda till du blir kan
så du fram göra något!"

Det var jag som skulle elda vagnen om morgonen.
De jag fått eld skulle jag värma en järnlock som jag
sedan bar in i smestugan och lade i spisen, jag så
vis eldade man nygr utan papper. Det var inte så
roligt att stuga nygr om vintermornarna då det var tåm-
de kallt och de andra lag och drag sig i vagnerna. En
morgon då jag kom in i stugan med mitt glaci-
söda järnlock, lag smestugan med andan bar
retornom vagnen, jag tog då och gjorde mitt glaci-
de järn så vider andan jag kenne som möjligt,
och ni fram för hon blev kare's att dra in skåpen,
medan smeden griner - "

Detta är vad jag har att meddelat, om det fram vara både
till någon nyttå till både förhåring är jag glad, om
inte, så ser jag om vordit jag att jag kunnat.

Med hörselstämning
Sören Rosenkrantz.

Sönnegatan 42c
Malmö

N. 8312 : 5.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Malmö 10/3 1942.

Till

Talminnesarkivet

Lund

Här lämnar jag ytterliggare några utryggnings om grabben Peringens ungdomår.

" Som vaktpojk hade jag ofta svårt med att hålla djuren tillsammans. Tåren köpplade jag ihop två och två, så om det ena ville springa hem, så höll det andra igen. Grisarna var nästan omöjliga att hålla kvar ute på fältet när det regnade. Jag hade en ringstav till bytte och den visade djuren ganska stor respekt för. Staven hade smeden gjort, den bestod av en trästång och utmed den var fästad en järnträsk, varpå järnringarna voro trädde.

Ät annat arbete jag fick hjälpa till med, var att "stena klöver" (plocka sten på klöverstycket) vilken redan slogs i sönder och användes för väglagning. Så följde jag med renen bort till herregården och när rodapan (nacka morötter) varvid mitt arbete fick gälla som ett dagsverk. På hösten tog jag upp säck vilken högs med lön. Så blev jag skickad till "Svedala hem" att hämta brännvin. Jag bar

(När jag var i Stockholm) vilken redan stod i porten och användes för vägledning. Jag följde jag med renen bort till kungälvskan och när hotellan (någon man) var mitt arbete på galle som ett dagens. I den hösten var jag själv vilken höge med till. Så blev jag närhåll till "svarta" som "ett namn" kammaren. Jag var det i en fråga, med ett handtag på mitt, bymmande 3 kammare och hörde i "svarta". Jag öppnade kassan över skott och följde, höge gen skivade på kammaren, by den var gemensamt, ett brett.

Som var för denna sommar fick jag i "mark" för, 1 year "svarta", samt en handtag av kammaren, som "svarta" med "svarta" i "svarta" sig.

När man dog denna sommar och jag flyttade till min för- föräldrar. Dessa omständigheter gjorde, att jag hade varit för att följa med under sommaren i "svarta", så när jag skulle gå och kolla för min för, ville han avsluta mig för min "svarta" kammaren. Så jag gissade hand om mig, och jag fick gå upp på stoff och kolla för kammaren, så kom jag med i kungälvskan också.

När jag efter kungälvskan skulle gå i "svarta" i "svarta" och "svarta" fick jag underkänna och "svarta" av gissningen. Jag fick inte mindre än 12 year "svarta", men av allt mitt tyg hade jag var te mer än "svarta" var "svarta" när jag efter 3 år skivade hos meden. Vad inte "svarta" förkort i "svarta", hade de

stulit från mig. Första året hade jag 20 kr. i lön, därav köpte jag en kostym hos skräddaren i Sallerup för 17 kr. sedan hade jag 3 kr. kvar. Det skulle vara en fin svart kostym, men när jag varit ute i regn med den en gång, ändrade den färg och blev brun och så krymte den så jag kunde aldrig ha den mera. På min fritid om lördagseftermiddagerna smidde jag lieringar och träskogjörddar till drängarna för 10 öre st.

Farfar och farmor varo dubbtiga till att berätta spökhistorier. Det kunde hända, att då farfar kom hem på morgonen efter en stallvisit på slottet så kunde han yttra: "I natt har du skrivit hockelse hela natten upp på loftet, men när jag kom upp på loftet på morgonen fann där inte en hockelseqviva!"

Farmors föräldrar hade haft ett litet ställe nere vid Berringe. Då de någon gång skulle köra in till Malmö för att handla, så tog de hemma ifrån bl. 4 på morgonen. En morgon skulle farmor, som då var en ung körs följa med fadern till stan. De gick för det mesta båda två vid sidan om vagnen för att spara hästarna. När de kom ett stycke stannar hästarna tvärt, fadern går då fram och tar hästarna i huvudet och kör vagnen in vid grovskanten. Så säger han till farmor: "kom in här och stå vid sidan om mej, för de kommer en litetstund på vägen!" Jag varken såg eller hörde något, sade farmor, "det enda som ett hästarna verkade lite oroliga." Den där enast hade ett svart

läsa. Nu vill sedan om vagnen gör ett nytt besök hos oss. När de varit
ett ställe stannar hästarna kvar, sedan går de fram och tar hästarna
na i händerna och när vagnen in till gränsstämman. Så säger han till för-
mor: kom in här och stå till sidan om mig, för de kommer en
kärleksfull vagn! "Jag väntar på dig eller kanske något, sade förmor, det
enda var att hästarna behövde lite ordliga." För därefter hade ett nytt
besök med en hög häst, känd som en häst. När de kommit för
att förbereda vi för den vagnen.

När förberedelserna hade i ett besök tillsammans framme vid skottet.
I en annan ledde gamla hästarna med sin dotter, den första hade
 varit väntade på skottet. Förhållanden var ganska bra för
mullarna och där gick en hög upp till skottet. När hästarna varit
behagade kom att gå igen. Om mullarna kunde vi höra hur nyfiken
dottern öpmades och några knävalde, det var hästarna som hörd -
en knävalde att jag minne i stugan, så kommer jag för hästarna som kom-
mit in om dörren, säger förmor, du skulle väl inte hästarna där ute?
"Nej! När för du skulle du gå vidare för henne!" "Jag var rädd på att
gå för, men de gamla kände om det, som om det varit en naturföreläs-
ning. Så en morgon, då det spökade på mullarna, kändes för-
mor dottern till hästarna och frågar: hur har det varit i natt?
Dottern kom inte nära utan bara gråter. Jag skall säga dig
en sak, sade förmor: "Säg du allt tyg du från hästarna och gör mer

och lägg det i bryggkruket på slottet, så skall du se att gamla Karna får ro, för det är det hon går efter." Det visade sig att Karna hade stulit handdukar och linne på slottet och det var märkt med den grevliga kronan. När tygjet kom tillbaka blev där ro i huset.

Farmor eller "Rosengrevstam" som hon kallades var sochenberömd för sitt karska sätt, fritt från all slags krypperi, som annars var så allmänt på den tiden. Som präst eller greve, låg kvinnorna på knä i greuset (jå även männen)

En dag, då farmor hade varit i bagestuan och hämtat sitt bröd, mötte hon en gråtande kvinna, som hade varit en ny på slottet och fått strykt. Farmor gick hem och talade om det för farfar. Ja, sa han: "det är vardagsmat här, kanske en annan dag blir det det din tur." "Å, jå" sa farmor, "di ska min själ inte plöja så många raka fårar me mej, som me di andre studarna".

En annan gång, när farmor och några andra kvinnor hade legat och lemnat trätt på prämen i slottskanalen, så plöckade hon några grenar ur en ruskäg, som hon skulle ha att elda med när hon kom hem. Inspektoren kom just förbi och fick se det. Han ryfter då till farmor: "vad gör du tjyvhona, stjåler du bränne!" Strax går han bort till honan och säger: "sag har lov att ta bränne vad jag"

konstigt kallt för gämnarna i stoffskåpet, så grötade hon mest
genom ut en rask, som hon skulle ha ett äldre med namn
hem hem. Snyggheten som guld färd och färd se det. Säm nytt
det till farmor: vad gör du typiska, säger du kärne! strög gån
han kost till honom och säger: jag har för att ha kärne vad jag
behöver, och försöker ska jag säga dig, att minn hushåll har
aldrig stött framför din kärleksöga.
Det var farmor som fick framför alla tillagmal från stoffskåpet.
morne till gämnarna. En dag träffade hon gämnarna och tog de tillfället
samt att göra anmärkning på ^{att} skolan i naturen var så mycket tillagmal.
När de så behandlat den ena frågan efter den andra, sade skollagen
gämnarna: Ja men så har ni ju drökat, jag känner ju så och ni
mycket mätt till det. "Drökat!" sa farmor, jag har aldrig druckit
gämnarna dricka och hinner heller aldrig att göra det. "Varför inte
det? frågade gämnarna. "Jag har hade bara gämnarna dricka varit li-
ha fått från hushåll som det är från hushållerna, så
skulle jag kanske dricka det!" "Du var det så, att den hushåll som
hade hand om druckningsgämnarna, hade minn namn i drucknings-
skåp och dom kallade sig druckningsgämnarna om minn. Men ef-

kygga gult där Melms - Gårde gammeln drögs fram. Gården drog
innan häret blev färdigt, så förmanen som aldrig ville flytta dit.
Det antas att sedan som beställdt ut påskomånaderna till Skåne.

/ Gården som omfärdas här, skall vara gamla lögde Toff. Han var gamm.
mal på sin tid och var mycket duktig, därför gick han alltså och sköt.
de sig på en lång stund. Han sade där till alla människor som
skådade med!

Upprättad av ¹⁸⁰⁰ Erik Eriksson, ¹⁸⁰⁰ häradsmästare, ¹⁸⁰⁰ häradsmästare

med ¹⁸⁰⁰ häradsmästare
Erik Eriksson.